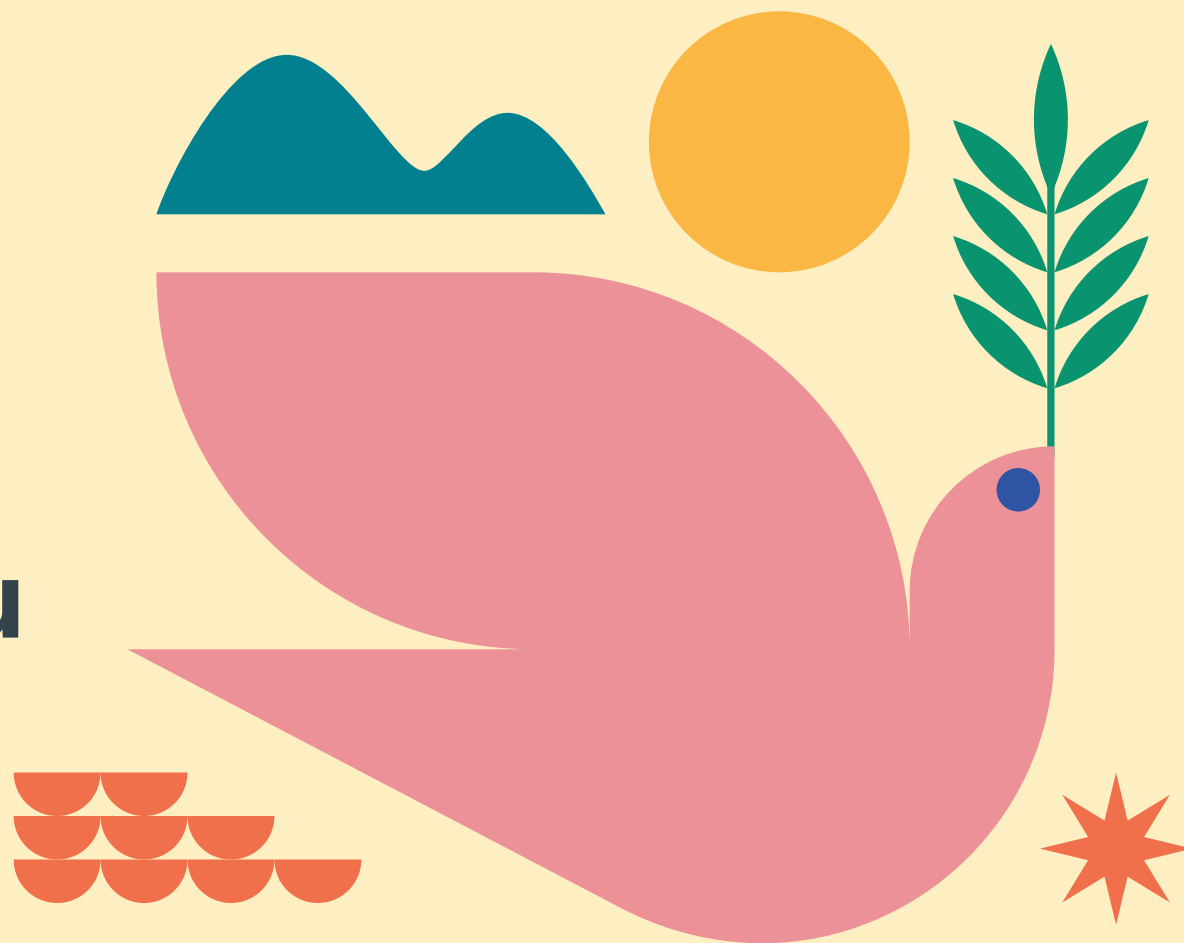

Aðgerðaáætlun með lýðræðisstefnu Reykjavíkurborgar

2021-2024

Eftirfarandi aðgerðir hafa verið valdar til að styðja við framgang stefnunnar næstu þrjú ár og eru þær á ábyrgð mismunandi fagsviða eða skrifstofa borgarinnar en mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa heldur utan um innleiðingu þeirra.

Lagt er til að aðgerðir verði endurskoðar reglulega og undir lok árs 2024 verði tilbúin til afgreiðslu ný heildstæð aðgerðaáætlun sem byggist á meginmarkmiðum og áherslum lýðræðisstefnunnar.

1

Lýðræðisáttaviti Reykjavíkurborgar

Aðgerð: Mótaður verði lýðræðisáttaviti sem verði aðgengilegur og nýtist sem stuðningur við samráð og vegvísir fyrir íbúa. Lýðræðisáttavitinn verði mikilvægt verkfæri við fræðslu og upplýsingamiðlun til íbúa, stjórnsýslu og kjörinna fulltrúa. Um er að ræða verkfæri sem sýnir fram á valkosti fyrir samráðsleiðir og hvernig þær virka þannig að hægt verði að velja þær leiðir sem henta hverju málefni fyrir sig. Lýðræðisáttaviti verði innleiddur í verkferla borgarinnar ásamt lýðræðisgátlista þannig að ákvörðun um samráðsferla sé ætíð hluti af stefnumótun og stærri ákvörðunum.

Markmið: Að aukið gagnsæi ríki um leiðir til áhrifa fyrir íbúa auk stuðnings við starfsfólk og kjörna fulltrúa sem valdeflir og eykur öryggi í kringum samráð. Með þessu verði vinnubrögð um samráð enn markvissari og samræmdari og til þess fallin að auka samráðið og gæði þess almennt.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa.

2

Úttekt á samráðsferlum

Aðgerð: Gerð verði úttekt á núverandi fyrirkomulagi samráðs við stefnumótun og ákvarðanatöku hjá Reykjavíkurborg.

Markmið: Að samráð við íbúa, hagaðila og samráðsnefndir verði ætíð hluti af stefnumótun og stærri ákvörðunum.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við skrifstofu borgarstjóra og borgarritara.

3

Útgáfa á námsefni um samfélagsþátttöku

Aðgerð: Gefið verði út námsefni sem fjallar um mikilvægi þess að vera virkur í samfélagi og þau margvíslegu tækifæri sem bjóðast til þátttöku. Um væri að ræða námsefni fyrir unglingastig grunnskóla sem staðfæra mætti og þýða á önnur tungumál. Þýdd og aðlöguð útgáfa námsefnisins gæti verið gagnlegur inngangur fyrir þau sem eru að kynnst íslenskri samfélagsgerð en tala ekki íslensku.

Markmið: Að ná til og fræða hópa sem rannsóknir sýna að taka síður þátt í lýðræðislegum ferlum.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við skóla- og frístundasvið.

4

Útgáfa á fræðslumyndböndum um leiðir til lýðræðislegrar þátttöku

Aðgerð: Gefin verði út myndbönd þar sem leitast verði við að kynna lýðræði og leiðir til þátttöku á myndrænan og aðgengilegan hátt til að birta á samfélagsmiðlum og ýmsum vefsíðum. Einnig verði hægt að bæta við útgáfum á fleiri tungumálum eftir því sem þurfa þykir.

Markmið: Að ná til og fræða hópa sem rannsóknir sýna að taka síður þátt í lýðræðislegum ferlum.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við samskiptateymi Reykjavíkurborgar.

5

Borgaraþing

Aðgerð: Haldin verði borgaraþing að jafnaði árlega þar sem borgarbúar fá tækifæri til að eiga samtál við borgarfulltrúa um mismunandi málaflokka.

Markmið: Að íbúar hafi beinni tengsl við borgarstjórn og fái tækifæri til að eiga samtál við kjörna fulltrúa um það sem skiptir þá máli.

Ábyrgð: Skrifstofa borgarstjórnar og mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við samskiptateymi.

Tengist mælanlegu markmiði 7

6

Lýðræðishátíð unga fólksins

Aðgerð: Efnt verði til samstarfs og þátttöku í lýðræðishátíð unga fólksins á hverju ári. Kennurum og nemendum verði boðið að taka þátt í lýðræðishátíð þar sem fram fer fræðsla um samfélagsþátttöku og víðtækt samtal um samfélagsmál og lýðræði.

Markmið: Að auka áhuga ungs fólks á samfélagsþátttöku og kynna fyrir því þau tækifæri sem bjóðast til þess í íslensku samfélagi.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við skóla- og frístundasvið.

7

Íbúadómnefnd

Aðgerð: Þróuð verði aðferð til sáttamiðlunar. Um væri að ræða tilraunaverkefni um ráðgefandi íbúadómnefnd þar sem leitað yrði til háskólasamfélagsins um samstarf við útfærslu aðferðarinnar. Mótuð verði skýr umgjörð um aðferðina, hvenær íbúadómnefnd eigi við, hvenær ekki og hvað þurfi til. Tilbúin tillaga um aðferðina verði lögð fram til samþykktar. Árangur verði metinn að tilraunaverkefninu loknu.

Markmið: Að upplýsa og fræða um ólík sjónarmið og ná fram samtali þar sem takast á ólík sjónarmið um álitamál í samfélaginu með það að markmiði að ná farsælli niðurstöðu í ágreiningsmál.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við skrifstofu borgarstjórnar.

8

Borgarkannanir

Aðgerð: Þróuð verði borgarkönnun til að auka aðkomu íbúa að stefnumótun í veigamiklum málum sem varða almannahag. Aðferðin yrði notuð til að kalla eftir afstöðu borgarbúa til ýmissa mála, annaðhvort eftir hópum, sem heild eða innan hverfa borgarinnar. Leitað yrði til háskólasamfélagsins um samstarf um verkefnið og mótuð gagnsæ umgjörð. Um er að ræða þróunarverkefni og sérstaklega yrði horft til þess að nota stafrænar leiðir.

Markmið: Að bæta gæði ákvarðanatöku og auka sátt um hana. Fá fram vísbendingar um vilja borgarbúa, eftir svæðum og hópum.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við þjónustu- og nýsköpunarsvið ásamt skrifstofu borgarstjóra- og borgarritara.

9

Þátttaka í Hverfið mitt

Aðgerð: Unnið verði með skólum, frístundamiðstöðvum, ungmennaráðum, notendaráðum, þjónustumiðstöðvum og félagsmiðstöðvum eldri borgara að aukinni þátttöku í Hverfið mitt.

Markmið: Að auka þátttöku í Hverfið mitt.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa í samstarfi við þjónustumiðstöðvar, grunnskóla Reykjavíkur og frístundamiðstöðvar.

Tengist mælanlegum markmiðum 2 og 3

10

Íbúaráð Reykjavíkurborgar

Aðgerð: Unnið verði að því að kynna íbúaráðin og starfsemi þeirra enn frekar fyrir borgarbúum. Upplýsingar um hverjir sitja í hverju ráði, hver fundartími þess er og fundarstaður verði gerðar aðgengilegri á vef borgarinnar. Auk þess verði tengiliðaupplýsingar, dagskrár funda, fundargögn, fundargerðir og upptökur fundanna að finna á sama stað með skýrum fyrirmælum um hvernig sé hægt að koma málum á dagskrá. Mælt verði í þjónustukönnun borgarinnar hvort vitneskja borgarbúa um tilvist íbúaráða aukist milli ára og hvernig þátttaka þeirra í íbúaráðum og ánægja með þau þróast.

Markmið: Að efla íbúaráðin sem samráðsvettvang um borgarmálefni í hverfum Reykjavíkurborgar.

Ábyrgð: Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa og samskiptasvið.

Tengist mælanlegum markmiðum 8-10

11

Ábendingavefur Reykjavíkurborgar

Aðgerð: Unnið verði að því að kynna ábendingavefinn fyrir borgarbúum sem öflugan farveg til þess að koma á framfæri ábendingum um það sem betur megi fara í þjónustu borgarinnar. Einnig verði unnið að því að bæta skilvirkni vefsins og auka ánægju notenda.

Markmið: Að ábendingavefurinn verði árangursrík leið fyrir borgarbúa til þess að koma ábendingum á framfæri við Reykjavíkurborg.

Ábyrgð: Þjónustuver Reykjavíkurborgar.

Tengist mælanlegum markmiðum 19 -22

12

Opin fjármál Reykjavíkurborgar

Aðgerð: Unnið verði að frekari þróun á opnu bókhaldi, birtingu fjárhagslegra upplýsinga og lykiltalna úr rekstri. Með þeim hætti verði hægt að uppfylla óskir íbúa og fyrirtækja um gott aðgengi að upplýsingum um rekstur og fjárhag Reykjavíkurborgar. Áfram verði lögð áhersla á myndræna framsetningu gagna og unnið að því að gera hana enn skýrari. Jafnframt verði lögð áhersla á auðlesid tungumál í framsetningu á fjármálum Reykjavíkurborgar. Leitað verði leiða til þess að uppfæra upplýsingar nær rauntíma og gengið verði lengra í því en nú er að veita upplýsingar um einstaka útgjaldaliði.

Markmið: Að aukið gagnsæi ríki í fjármálum og þekking á skiptingu og nýtingu fjármuna.

Ábyrgð: Fjármála- og áhættustýringarsvið í samstarfi við þjónustu- og nýsköpunarsvið ásamt skrifstofu borgarstjóra og borgarritara.

13

Þróun mælaborðs borgarbúa

Aðgerð: Unnið verði að frekari þróun í birtingu nytsamlegra upplýsinga um starfsemi borgarinnar og þær gerðar aðgengilegar í mælaborði borgarbúa. Áhersla verði lögð á sjálfvirkni og rauntíma-upplýsingar sem nýtast íbúum og fyrirtækjum borgarinnar og leitað eftir áhuga þeirra í þeim efnum. Þá verði lögð áhersla á þróun og birtingu lykiltalna og mælikvarða sem tengjast starfseminni, m.a. með hliðsjón af innleiðingu borgarinnar á samræmdum ISO-stöðlum fyrir sjálfbærar borgir í samvinnu við WCCD. Auk þess verði unnið að aðgengilegri framsetningu.

Markmið: Að auka upplýsingagjöf um starfsemi borgarinnar.

Ábyrgð: Fjármála- og áhættustýringarsvið í samstarfi við þjónustu- og nýsköpunarsvið ásamt samskiptateymi.

14

Lýðræði á vinnustöðum borgarinnar

Aðgerð: Unnið verði að aukinni lýðræðislegri þátttöku starfsmanna í ákvarðanatöku um mótun vinnuumhverfis og starfsaðferða á starfsstöðum borgarinnar. Kannað verði með spurningu í könnun meðal starfsfólks Reykjavíkurborgar hvort því finnist það hafa áhrif á sitt nánasta vinnuumhverfi. Einnig verði skoðað hversu stór hluti starfsstaða borgarinnar hefur sett sér mælanleg markmið og uppfærir reglulega aðgerðaáætlun í samtali stjórnenda og starfsfólks út frá leiðarljósum mannauðsstefnunnar í samræmi við niðurstöður kannanna.

Markmið: Að auka lýðræði í vinnuumhverfi starfsstaða borgarinnar.

Ábyrgð: Mannauðs- og starfsumhverfissvið.

Tengist mælanlegum markmiðum 17 og 18

15

Aðgengilegra samráð í skipulagsmálum

Aðgerð: Tekin verði í notkun hönnunartól á netinu til þess að bjóða upp á myndrænar lausnir við samráð í skipulagsmálum.

Markmið: Að aukið og aðgengilegra samráð verði haft í skipulagsmálum Reykjavíkurborgar.

Ábyrgð: Umhverfis- og skipulagssvið.

16

Bætt upplýsingagjöf vegna framkvæmda og skipulagsbreytinga

Aðgerð: Ferlar verði uppfærðir og rafrænar tilkynningar innleiddar vegna fyrirhugaðra framkvæmda og skipulagsbreytinga í nærumhverfi.

Markmið: Að bæta yfirsýn íbúa, auka tækifæri þeirra til að hafa áhrif á sitt nærumhverfi og auka sátt um framkvæmdir og skipulagsbreytingar.

Ábyrgð: Umhverfis- og skipulagssvið í samstarfi við samskiptateymi.

17

**Samræma og einfalda
vefviðmót íbúa þegar
kemur að þátttöku og
samráði**

Aðgerð: Hannað verði einfalt og aðgengilegt vefviðmót vegna samráðs og þátttöku íbúa. Borgin noti eina samráðsgátt og samræmt ferli fyrir allt samráð um stefnumótun og stærri ákvarðanir. Þjónustuferlar að baki gáttunum verði endurskoðaðir, viðmótið einfaldað og skilvirkni og samhæfing aukin.

Markmið: Að einfalda ásýnd og viðmót lýðræðisgátta til að auðvelda íbúum þátttöku með einfaldri leið inn í kerfið, notendamiðaðri þjónustu og aukinni skilvirkni.

Ábyrgð: Starfshópur skipaður fulltrúum mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu, þjónustu- og nýsköpunarsviðs og umhverfis- og skipulagssviðs.

18

Gagnsjá Reykjavíkur

Aðgerð: Þróuð verði og innleidd Gagnsjá sem muni auka gagnsæi í stjórnkerfi Reykjavíkurborgar. Með Gagnsjá stígi borgin skref í átt að enn ítarlegri upplýsingamiðlun til íbúa borgarinnar. Þar verði meðal annars hægt að sjá á einfaldan hátt stöðu mála og yfirlit yfir þau ásamt fylgigögnum og tengingu við skyld mál. Gögn verði jafnframt véllæsileg þannig að auðvelt sé að finna efni þeirra í leitarvélum.

Markmið: Að auka gagnsæi með því að bæta aðgengi íbúa að upplýsingum úr stjórnsýslu Reykjavíkurborgar. Íbúar, kjörnir fulltrúar og starfsfólk geti með einföldum hætti nálgast yfirlit yfir mál sem eru í vinnslu og séð feril þeirra í stjórnkerfinu. Gagnsjá mun veita betri yfirsýn og auðvelda rekjanleika mála.

Ábyrgð: Þjónustu- og nýsköpunarsvið í samstarfi við samskiptateymi.

19

Lýðræði í skóla- og frístundastarfi

Aðgerð: Sett verði saman áætlun um verkefni sem auka lýðræðislega virkni, efla lýðræðisvitund og gagnrýna hugsun barna og ungmenna í skóla- og frístundastarfi. Áhersla verði lögð á að nemendur eigi fulltrúa í öllum skólaráðum, að virk nemendafélög séu í öllum grunnskólum og nemendaping haldin reglulega. Einnig verði stefnt að því að fjölga barnaráðum í frístundaheimilum og auka enn frekar samstarf unglingaráða og nemendafélaga. Samhliða verði unnið að því að auka þekkingu barna á Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna. Enn fremur verði stefnt að því á skóla- og frístundasviði að fjölga Réttindaskólum og Réttindafrístund í samræmi við hugmyndafræði UNICEF.

Markmið: Að auka lýðræðislega virkni og lýðræðisvitund nemenda í skóla- og frístundastarfi og að þau fái til þess viðeigandi stuðning og fræðslu.

Ábyrgð: Skóla- og frístundasvið.

Tengist mælanlegum markmiðum 11-16

20

Skólahópar í Ráðhúsið

Aðgerð: Skoðaðar verði leiðir til að taka á móti nemendahópum í ráðhúsi Reykjavíkur með svipuðum hætti og gert er á Alþingi. Nemendur gætu þannig heimsótt Ráðhúsið með kennurum sínum, setið nefndarfundi, talað fyrir tillögum og kosið um þær.

Markmið: Að auka þekkingu barna á lýðræði og stjórnsýslu og gefa þeim tækifæri til þess að kynnast því betur hvernig Reykjavíkurborg er stjórnað.

Ábyrgð: Skrifstofa borgarstjórnar í samstarfi við mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu.

21

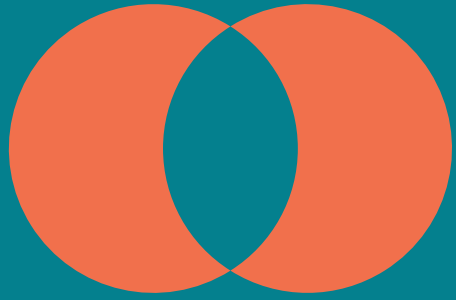
Ungmennaráð í Reykjavík

Aðgerð: Kannað verði meðal ungmenna í grunnskólum Reykjavíkur hvaða skoðun þau hafi á fyrirkomulagi ungmennaráða Reykjavíkur. Leitað verði til hins almenna nemanda, til fulltrúa í stjórnnum nemendafélaga (nemendaráða) grunnskólanna, fulltrúa í ungmennaráðum borgarinnar og fulltrúa í Reykjavíkurráði ungmenna. Í framhaldinu verði settar fram tillögur til breytinga og úrbóta ef ástæða þykir til.

Markmið: Að efla samráð við ungmenni í borginni og þróa áfram lýðræðislegt starf Reykjavíkurráðs ungmenna og ungmennaráðanna í takt við þarfir og óskir ungmenna í borginni til að stuðla að því að sjónarmið þeirra liggi fyrir við ákvarðanatöku í borginni.

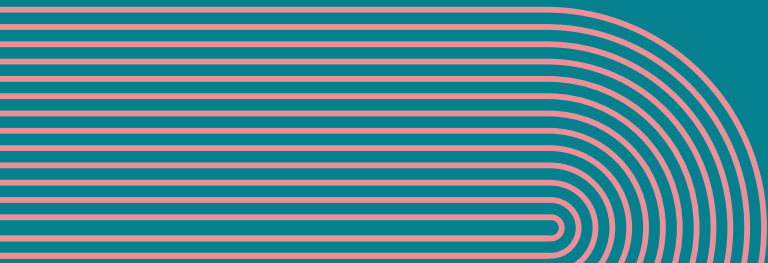
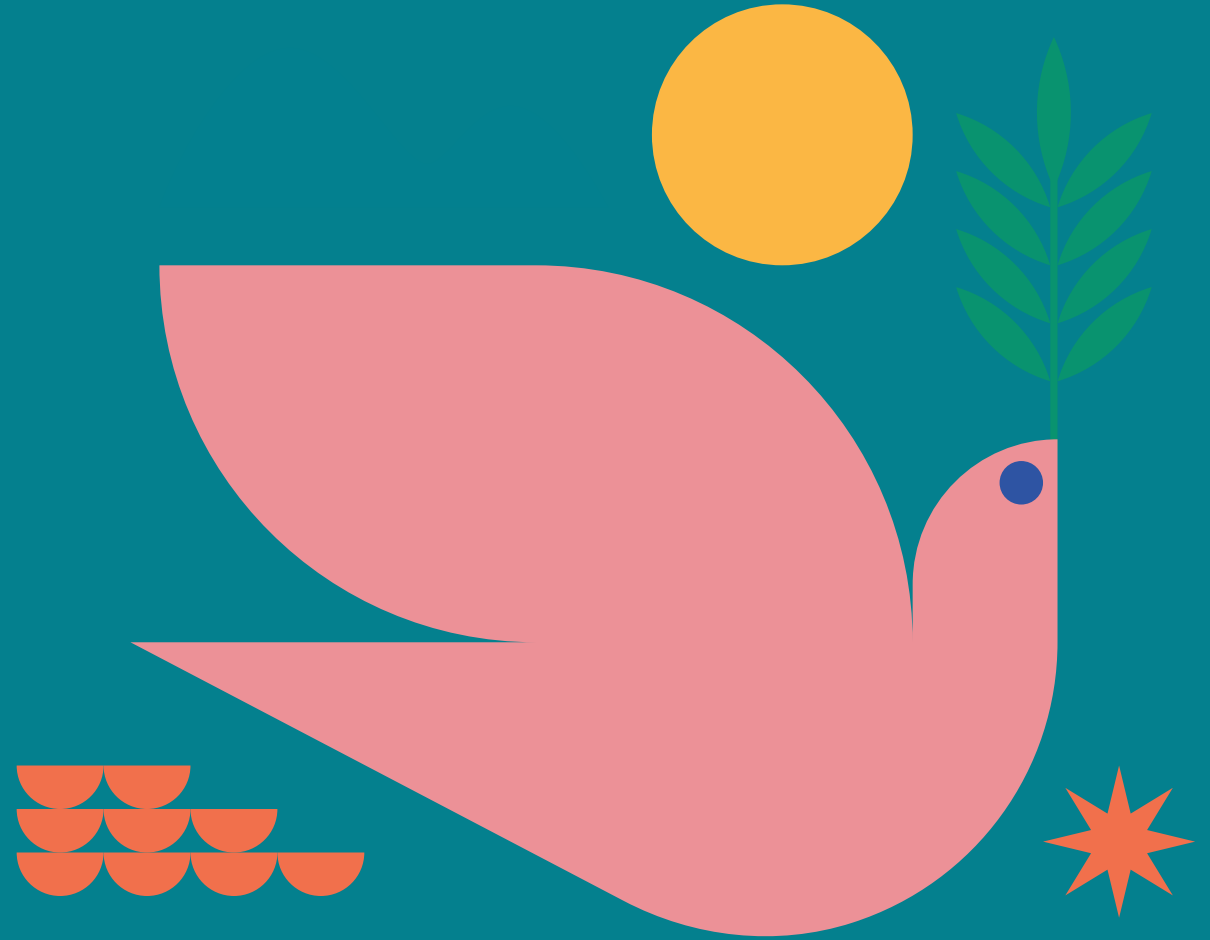
Ábyrgð: Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar í samstarfi við mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu.

Mælanleg markmið lýðræðisstefnu Reykjavíkurborgar

2021-2024

Eftirfarandi markmið gera okkur kleift að fylgjast með árangri og framgangi stefnu og aðgerða.

Markmiðin miða að framgangi stefnunnar næstu þrjú ár og eru þau á ábyrgð mismunandi fagsviða og skrifstofa borgarinnar en mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa heldur utan um innleiðingu þeirra.

Mælanleg markmið	Ábyrgð	Staða	Æskileg staða í árslok 2024	Uppruni mælinga
1. Kosningapátttaka í Hverfið mitt	MAR*	12,55% (2019)	14,5%	Innskráning í Hverfið mitt
2. Kosningapátttaka 15-25 ára í Hverfið mitt	MAR*	Ný mæling	Aukning milli ára	Innskráning í Hverfið mitt
3. Kosningapátttaka 61 árs og eldri í Hverfið mitt	MAR*	6,8	8,5%	Innskráning í Hverfið mitt
4. Ánægja hugmyndahöfunda með samstarf, eftirfylgni og upplýsingagjöf í tengslum við Hverfið mitt	MAR*	Ný mæling	Aukning milli ára	Viðhorfskönnun til hugmyndahöfunda
5. Fjöldi íbúa sem hafa einhverja reynslu af íbúasamráði sl. 3 ár	MAR*	46,5% (2017)	55%	Þjónustukönnun Reykjavíkurborgar

Mælanleg markmið	Ábyrgð	Staða	Æskileg staða í árslok 2024	Uppruni mælinga
6. Fjöldi fólks sem farið hefur á íbúafund	MAR*	13,9% (2017)	17%	Þjónustukönnun RVK
7. Ánægja þátttakenda með íbúaping	MAR*	Ný mæling	Aukning milli ára	Könnun í lok hvers fundar
8. Vitneskja borgarbúa um tilvist íbúaráða	MAR*	Ný mæling	Aukning milli ára	Þjónustukönnun
9. Þátttaka íbúa í starfsemi íbúaráðsins í sínu hverfi (mætt / fylgst með streymi / innsend mál)	MAR*	Ný mæling	Aukning milli ára	Þjónustukönnun
10. Ánægja íbúa sem hafa tekið þátt, með íbúaráð	MAR*	Ný mæling	Aukning milli ára	Þjónustukönnun

Mælanleg markmið	Ábyrgð	Staða	Æskileg staða í árslok 2024	Uppruni mælinga
11. Nemendur eigi fulltrúa í öllum skólaráðum	SFS*	95%	100%	Spurningavagn stjórnenda SFS*
12. Nemendafélög séu virk í öllum grunnskólum	SFS*	Ný mæling	Aukning milli ára	Spurningavagn stjórnenda SFS*
13. Nemendaping eru haldin reglulega	SFS*	Ný mæling	Aukning milli ára	Spurningavagn stjórnenda SFS*
14. Fjölga barnaráðum í frístundaheimilum	SFS*	36%	75%	Spurningavagn stjórnenda SFS*
15. Auka þekkingu barna á Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna	SFS*	52%	75%	Rannsóknir og greining

Mælanleg markmið	Ábyrgð	Staða	Æskileg staða í árslok 2024	Uppruni mælinga
16. Fjölga Réttindaskólum og Réttindafrístund UNICEF (161 starfsstöð)	SFS*	27 ferli lokið eða ferli hafið	36 ferli lokið	Samantekt SFS*
17. Hlutfall starfsfólks Reykjavíkurborgar sem upplifir að það geti haft áhrif á starfsumhverfi sitt	MOS*	Ný mæling	Aukning milli ára	Könnun meðal starfsfólks
18. Hlutfall starfsstaða sem sett hafa mælanleg markmið og aðgerðaráætlun	MOS*	Ný mæling	Aukning milli ára	Könnun meðal starfsfólks
19. Ábendingavefur - Svarhlutfall innan 48 klst	ÞON*	Ný mæling	Aukning milli ára	Samantekin gögn mánaðarlega úr ábendingavef

Mælanleg markmið	Ábyrgð	Staða	Æskileg staða í árslok 2024	Uppruni mælinga
20. Ánægja íbúa með ferlið við úrlausnir erinda í ábendingavefinn	ÞON*	Ný mæling	Aukning milli ára	Eftirfylgnikönnun við notendur
21. Ánægja íbúa með niðurstöðu við úrlausnir erinda í ábendingavef	ÞON*	Ný mæling	Aukning milli ára	Eftirfylgnikönnun við notendur
22. Hlutfall borgarbúa sem þekkir ábendingavefinn	ÞON*	Ný mæling	Aukning milli ára	Þjónustukönnun Reykjavíkurborgar

*ÞON – Þjónustu- og nýsköpunarsvið

*MAR – Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa

*SFS – Skóla- og frístundasvið

*MOS – Mannauðs- og starfsumhverfissvið

